

Sygn. akt I C 390/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 13 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kolbuszowej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jerzy Czownicki

Protokolant: st. sek. sąd. Bożena Gotkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2017 r. w Kolbuszowej

na rozprawie

sprawy z powództwa: Wyższej Szkoły (...) z siedzibą w R.

przeciwko: J. S.

o: zapłatę

I. zasądza od pozwanej J. S. na rzecz powoda Wyższej Szkoły (...) z siedzibą w R. kwotę 1153,26 zł (tysiąc sto pięćdziesiąt trzy złote 26/100) z ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 maja 2016 r. do dnia zapłaty

II. zasądza od pozwanej J. S. na rzecz powoda Wyższej Szkoły (...) z siedzibą w R. kwotę 407,78 zł (czteryście siedem złotych 78/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym zastępstwa procesowego

Sędzia Sądu Rejonowego

Jerzy Czownicki

Sygn. akt **I C 390/16**

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Kolbuszowej

z dnia 13 lipca 2017 roku

Dnia 11 maja 2016 roku powódka Wyższa Szkoła (...) z siedzibą w R. (dalej: (...) z siedzibą w R.) reprezentowana przez pełnomocnika radcę prawnego O. Ł. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej J. S. kwoty 1.153,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto zasądzenia kosztów procesu oraz innych kosztów.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż pozwana była studentką (...) z siedzibą w R., zaś zawierając z Uczelnią umowę o świadczenie usług edukacyjnych zobowiązała się do uiszczenia opłaty tytułem czesnego oraz innych niż chesne opłat obowiązujących u powoda. Z uwagi na nieuregulowanie przez nią należności, pozwana została wezwana do dobrowolnej zapłaty należnej powodowi kwoty, czego do chwili obecnej nie uczyniła. Strona powodowa wskazała nadto, iż dochodzi zwrotu kosztów postępowania, zwrotu opłaty manipulacyjnej oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zaś jej żądanie stanowi sumę opłaty raty w wysokości 974,00 zł płatnej do dnia 21.03.2014r. oraz skapitalizowanych odsetek umownych za opóźnienie na dzień 27.04.2016r.

Nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 01.07.2016r., sygn. akt VI (...) Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazał zapłacić pozwanej na rzecz strony powodowej żadaną pozwem kwotę wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu.

Od powyższego nakazu pozwana J. S. reprezentowana przez pełnomocnika radcę prawnego Ł. K. złożyła sprzeciw, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości ze względu związania pozwaną nieważnymi klauzulami umowy o świadczenie usług edukacyjnych w zakresie, w jakim umowa ta przewidywała zapłatę czesnego pomimo braku świadczenia usług oraz zarzut przedawnienia roszczenia.

Ponadto, w dalszym piśmie procesowym z dnia 13 lipca 2017 roku pozwana podniosła, iż strona powodowa nie wykazała, aby Umowa o świadczenie usług edukacyjnych została podpisana przez uprawnione do tego osoby, gdyż powód nie dołączył pełnomocnictwa dla osoby podpisującej umowę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyższa Szkoła (...) z siedzibą w R. jest uczelnią niepubliczną wpisaną do Rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych prowadzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nr (...). Rektorem (...) z siedzibą w R. jest prof. nadzw. dr hab. inż. (...)

J. S. została przyjęta na studia w (...) z siedzibą w R. na rok akademicki 2013/2014 na kierunek (...), studia pierwszego stopnia - licencjackie w formie stacjonarnej rozpoczynających się w semestrze zimowym roku akademickiego 2013/2014 na II semestr studiów rozpoczynający się od marca 2014 roku.

Pozwana zawarła w dniu 21.03.2013r. z Uczelnią reprezentowaną przez Dyrektora ds. (...) (...) działającą na podstawie pełnomocnictwa Kanclerza (...) z siedzibą w R. z dnia 21 września 2012r. Umowę o świadczenie usług edukacyjnych. Na mocy § 3 powyższej Umowy zobowiązała się m. in. do postępowania zgodnie z treścią ślubowania oraz do przestrzegania postanowień Regulaminu studiów, Regulaminu odpłatności za studia i inne formy kształcenia w (...) z siedzibą w R., potwierdzając równocześnie, że zapoznała się z powyższymi dokumentami. Zobowiązała się nadto m. in. do terminowego uiszczania opłat związanych z tokiem studiów w wysokości ustalonej w obowiązującym Regulaminie odpłatności za studia i inne formy kształcenia w (...) z siedzibą w R., a w przypadku ich nieterminowej wpłaty do uiszczania odsetek w wysokości określonej w obowiązującym w chwili powstania w Regulaminie odpłatności za studia i inne formy kształcenia w (...) z siedzibą w R. (§ 4 Umowy). W przypadku niepodjęcia lub przerwania nauki pozwana była zobowiązana do złożenia pisemnej rezygnacji, zaś brak takiego oświadczenia był równoznaczny z posiadaniem statusu studenta uczelni i obligował do regulowania zobowiązań finansowych należnych za okres do czasu skreślenia z listy studentów przez Dziekana (§ 4 ust. 2 pkt f). Wpisanie pozwanej na listę studentów zgodnie z § 5 przedmiotowej Umowy o świadczenie usług edukacyjnych nastąpiło z dniem podpisania w/w Umowy i podpisania ślubowania, co pozwana również uczyniła. Pozwana zapoznała się również z numerami kont bankowych (...) z siedzibą w R., na które należało uiszczać opłaty, co potwierdziła własnym podpisem w dniu 21.03.2014 roku.

W (...) z siedzibą w R. obowiązywał Regulamin opłat, zgodnie z którym opłata semestralna za studia stacjonarne I stopnia na kierunku (...) wynosiła 2.250,00 zł.

Pozwana nie podjęła nauki na Uczelni, przy czym nie złożyła również pisemnej rezygnacji ze studiów, nie wniosła też żadnych opłat tytułem czesnego.

Decyzją Dziekana (...) z siedzibą w R. z dnia 03.06.2014r. J. S. została skreślona z listy studentów z dniem 26.04.2014r. z powodu niewniesienia w terminie opłat związanych z odbywaniem studiów (1. i 2. rata semestru letniego). Kwota zaległości pozwanej na dzień 26.05.2014r. wynosiła 974,00 zł.

Pismem z dnia 20 lipca 2015r. do pozwanej zostało skierowane ostateczne wezwanie do zapłaty powyższej kwoty wraz z odsetkami za opóźnienie, które na dzień 20.07.2015r. wynosiły 119,06 zł.

Wskutek powyższego pozwana J. S. w dniu 27 lipca 2015 roku złożyła podanie o umorzenie powyższych opłat z tytułu czynnego wraz z odsetkami, nie uzyskała jednak pozytywnej decyzji.

Do chwili obecnej J. S. nie uiściła powyższych należności.

/dowód: kserokopia ostatecznego wezwania do zapłaty z dnia 20.07.2015r., kserokopie zarządzenia nr (...) Rektora (...) z siedzibą w R. z dnia 2.07.2013r. wraz z Regulaminem odpłatności za studia i inne formy kształcenia w (...) z siedzibą w R. i załącznikami do Regulaminu k. 38-48, kserokopia uchwały nr (...) k. 49, odpis z rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych k. 50, kserokopia decyzji z dnia 03.06.2014r. k. 51, kserokopia kartoteki wpłat studenta k. 52, kserokopia podania o umorzenie opłaty k. 53-54, kserokopia oświadczenia o zapoznaniu z numerami rachunków bankowych z dnia 21.03.2014r. k. 55, kserokopia ślubowania k. 56, kserokopia umowy o świadczenie usług edukacyjnych k. 57-59/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dołączone do akt sprawy, a wskazane wyżej dokumenty, których prawdziwość i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Powódka Wyższa Szkoła (...) z siedzibą w R. dochodziła od pozwanej należności z tytułu opłaty za studia w wysokości, która wynikała z Regulaminu odpłatności za studia i inne formy kształcenia w (...) z siedzibą w R..

Kwestią sporną – podniesioną w sprzeciwie od nakazu zapłaty i podtrzymaną w toku postępowania oraz w piśmie z dnia 13.07.2017 roku - była zasadność obciążania pozwanej opłatami za usługi edukacyjne, z których pozwana nie korzystała, z uwagi na fakt, iż nie uczestniczyła w żadnych zajęciach oraz skuteczność zarzutu przedawnienia roszczenia. Pozwana podniosła również, że brak jest dowodów na ważne zawarcie umowy o świadczenie usług edukacyjnych, gdyż powód nie dołączył pełnomocnictwa dla osoby podpisującej umowę.

W ocenie Sądu żaden z powyższych zarzutów pozwanej nie znajduje uzasadnienia.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia. Pozwana powołała się na art. 751 kc i wskazała, iż roszczenia z umowy o świadczenie usług edukacyjnych przedawniają się z upływem lat 2.

W ocenie Sądu również powyższy zarzut jest bezzasadny, gdyż w przedmiotowej sprawie art. 751 kc i przewidziany w nim termin przedawnienia roszczeń nie znajduje zastosowania.

Zważyć należy, iż do 01 października 2014 roku przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym nie normowały terminu przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o odpłatności za studia zawieranej między uczelnią a studentem, wobec czego w orzecznictwie stosowano trzy terminy przedawnienia: dwuletni (wynikający z art. 751 w zw. z art. 750 kc), trzyletni oraz dziesięcioletni (oba wynikające z art. 118 kc).

Ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014r., poz. 1198) wprowadzono z dniem 01 października 2014 roku do ustawy o szkolnictwie wyższym nowy przepis art. 160a, który w ustępie 7 stanowi, że roszczenia wynikające z umowy między uczelnią a studentem o warunkach pobierania opłat związanych z odbywaniem studiów oraz opłat za usługi edukacyjne przedawniają się z upływem trzech lat. Nowelizacja ta zakładała również, że do umów zawartych przed dniem wejścia w życie nowych przepisów stosuje się art. 160a ust. 7 tejże ustawy. Nadal zatem istniały wątpliwości i rozbieżności w kwestii przedawnienia roszczeń wymagalnych na podstawie umowy zawartych przed wejściem w życie nowelizacji ustawy.

Wątpliwości te rozstrzygnął Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 21 października 2015 roku, III CZP 67/15 wskazał, iż „do przedawnienia roszczenia o opłatę określoną w umowie zawartej na podstawie art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym w dniu 01 października 2009 roku (Dz.

U. z 2005 r., 2 Nr 164, poz. 1365), w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014, poz. 1198), miał zastosowanie dziesięcioletni termin przewidziany w art. 118 kc”.

Z przedłożonych w sprawie dokumentów wynika, że pozwana podpisała z Uczelnią umowę o świadczenie usług edukacyjnych w dniu 21.03.2013 roku tj. przed datą nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, stąd też dla przedmiotowego roszczenia zastosowanie będzie miał dziesięcioletni termin przedawnienia.

Z kolei stosownie do treści art. 120 § 1 kc bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Natomiast roszczenie jest wtedy wymagalne, gdy wierzyciel, a zatem ten komu ono przysługuje, ma możliwość żądania spełnienia na jego rzecz świadczenia. Ustawa nie definiuje pojęcia wymagalności, ale przyjmuje się zgodnie w doktrynie, że przez wymagalność należy rozumieć stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Wymagalność roszczenia pozostaje zatem w ścisłym związku z terminem spełnienia świadczenia, bowiem z chwilą nadejścia tego terminu zobowiązanie staje się wymagalne. Dlatego właśnie precyzyjne określenie terminu zapłaty (spełnienia świadczenia) ma istotne znaczenie ze względu na moment wymagalności roszczenia o zapłatę, a tym samym moment, od którego strona zobowiązana do zapłaty opóźnia się z zapłatą i od którego należą się odsetki za opóźnienie, a przede wszystkim od którego zaczyna biec termin przedawnienia roszczenia.

W przedmiotowej sprawie z kartoteki wpłat studenta wynika, że termin uiszczenia zaległych rat czesnego upływał J. S. w dniu 21.03.2014 roku. Powód zaś złożył przeciwko pozwanej pozew o zapłatę w dniu 11.05.2016 roku, a zatem dziesięcioletni termin przedawnienia w sposób oczywisty nie upłynął.

Niezależnie od powyższego, wskazać w tym miejscu należy, iż w ocenie Sądu w niniejszej sprawie nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia przez pozwaną. Powyższe wywieść należy z faktu, iż w dniu 27.07.2015 roku pozwana złożyła podanie o umorzenie opłaty za raty czesnego w wysokości 974,00 zł i odsetek w wysokości 119,06 zł.

Jak wskazuje orzecznictwo, do uznania roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które - nawet jeżeli nie wyraża zamiaru wywołania tego skutku - dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia i uzasadnia przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość roszczeniu. Zwrócenie się przez dłużnika do wierzyciela o rozłożenie należności głównej na raty i zwolnienie z obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie może stanowić uznanie roszczenia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.) także wtedy, gdy proponowane porozumienie między stronami nie doszło do skutku. (por. wyrok SN z dnia 09 maja 2013r., II CSK 602/12, LEX nr 1353159, wyrok SN z dnia 19 września 2002r., II CKN 1312/00, LEX nr 75264).

Zgodnie zaś z art. 124 § 1 kc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, a zatem ostatecznie za początkową datę biegu terminu przedawnienia przyjęć należy dzień złożenia podania o umorzenie opłaty tj. 27.07.2015 roku.

Wobec naprowadzonych wyżej okoliczności, mając na uwadze termin wniesienia pozwu, tj. 11.05.2016r., również podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia należy uznać za nieuzasadniony.

W dalszej kolejności, odnosząc się do drugiego z zarzutów podniesionych przez pozwaną, wskazać należy, iż fakt, że J. S. nie rozpoczęła nauki w (...) z siedzibą w R. i nie korzystała z jej usług nie mógł mieć wpływu na treść rozstrzygnięcia. Jak wynika bowiem ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, pozwana J. S. złożyła ślubowanie i zawarła z powódką Umowę o świadczenie usług edukacyjnych, wobec czego zgodnie z zapisem § 5 powyższej Umowy została wpisana na listę studentów. Zważyć przy tym należy, iż mimo, że zdecydowała się na niepodjęcie nauki, nie poczyniła żadnych czynności, które zmierzałyby do rezygnacji ze studiów. Tymczasem jak wynika z § 4 ust. 2 pkt f Umowy w przypadku niepodjęcia lub przerwania nauki pozwana zobowiązała się do złożenia pisemnej rezygnacji, gdyż brak takiego oświadczenia był równoznaczny z posiadaniem statusu studenta Uczelni i obliżował do regulowania zobowiązań finansowych należnych za okres do czasu skreślenia z listy studentów przez

Dziekana. Pozwana takiego pisemnego oświadczenia nie złożyła i z listy studentów została skreślona dopiero decyzją Dziekana z dnia 03.06.2014r.

Odnosząc się w tym miejscu do zarzutu pozwanej, powyższe zapisy Umowy nie stanowią w ocenie Sądu niedozwolonych klauzul umownych. Co do zasady niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te treści umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały uzgodnione indywidualnie z nim, a kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy.

W przedmiotowej sprawie pozwana miała możliwość złożenia pisemnego oświadczenia o rezygnacji ze studiów, co spowodowałoby wstrzymanie naliczania opłat. Fakt, iż tego nie uczyniła był zależny jedynie od jej woli, podobnie jak nieuczęszczanie na zajęcia, do czego przecież powódka nie mogła jej przymusić.

Wobec powyższego nie sposób stwierdzić, aby Umowa o świadczenie usług edukacyjnych w zakresie w jakim przewidywała obowiązek zapłaty wynagrodzenia pomimo braku świadczenia usług zawierała klauzule abuzywne, skoro brak świadczenia usług edukacyjnych spowodowany był przez działanie pozwanej, która nie uczęszczała na zajęcia, zaś naliczanie opłat z tytułu czesnego spowodowane było posiadaniem przez nią statusu studenta, wobec zaniechania złożenia oświadczenia o rezygnacji ze studiów.

Odnosząc się do ostatniego już zarzutu pozwanej, podniesionego dopiero w piśmie z dnia 13 lipca 2017 roku, a dotyczącego braku dowodów, że Umowa o świadczenie usług edukacyjnych została podpisana przez uprawnione do tego osoby, w ocenie Sądu i ten zarzut jest bezzasadny.

Wskazać należy, iż pełnomocnictwa do składania oświadczeń woli imieniu uczelni są udzielane ich pracownikom bądź innym osobom, zgodnie z art.95 i nast. kc.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie wynika, że Umowa o świadczenie usług edukacyjnych została zawarta pomiędzy pozwaną a pracownikiem (...) z siedzibą w R. – Dyrektorem ds. rozwoju A. J. - czynnie działającą w jej imieniu. Umowy tego rodzaju zawierane są co do zasady w siedzibie uczelni. Skoro zatem pozwana została wpisana na listę studentów, przyjąć należy, iż faktycznie (...) została umocowana do reprezentacji powódki i zawierania w jej imieniu umów. Czynności te zostały objęte zakresem udzielonego pełnomocnictwa, mimo, że nie wyrażono tego wprost. Brak jest sporu odnośnie tego, że w sytuacji, gdy zakład pracy (w tym przypadku Uczelnia) powierza swojemu pracownikowi w ramach jego obowiązków składanie oświadczeń woli w imieniu tego zakładu w sprawach objętych zakresem czynności, to wobec treści art. 97 kc osoba ta jest umocowana do zawierania umów. Ponadto o tym, iż w rzeczywistości (...) była należycie umocowana świadczy również powołanie się w treści Umowy o świadczenie usług edukacyjnych na konkretny dokument pełnomocnictwa z dnia 21 września 2012 r.

Na marginesie należy dodać, że co prawda zgodnie z art. 103 § 1 kc, jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu została zawarta; zgodnie zaś z § 2 tego artykułu, druga strona może wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie dotychczasowego terminu, niemniej jednak pozwana nigdy nie wezwała powódki do potwierdzenia umocowania, nie wyznaczyła też żadnego terminu na dokonanie powyższego.

Dotychczas pozwana nie kwestionowała w żaden sposób ważności zawartej Umowy o świadczenie usług edukacyjnych i dopiero na etapie postępowania sądowego, w piśmie z dnia 13 lipca 2017 roku, podniosła zarzut braku umocowania pracownika (...) z siedzibą w R. (...) do składania oświadczeń woli. W ocenie Sądu samo złożenie takiego pisma nie może być traktowane jako wezwanie do potwierdzenia czynności działanej przez osobę nieposiadającą umocowania.

Mając na uwadze powyższe, również ten zarzut pozwanej należało uznać jako pozbawiony uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych.

Na dochodzone przez stronę powodową roszczenie złożyły się rata za czesne w kwocie 974,00 zł oraz skapitalizowane odsetki za opóźnienie na dzień 27.04.2016r., które zostały doliczone do należności głównej.

Ponadto strona powodowa domagała się także odsetek od dnia wniesienia pozwu od kwoty głównej i skapitalizowanych odsetek. Zdaniem Sądu powyższe żądanie zasługuje na należyty podstawę w art. 481 § 1 kc oraz art. 482 kc, dlatego należało uwzględnić je w całości.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc.

Sędzia Sądu Rejonowego

Jerzy Czownicki

ZARZĄDZENIE

1. (...),

2. (...) (...)

(...), (...)

(...)